

Investește în oameni !
FONDUL SOCIAL EUROPEAN
 Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
 Axa prioritară 1. Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere” 1
 Domeniul major de intervenție 1.5
 Titlul proiectului: Studii doctorale în România – Organizarea Școlilor Doctorale
 Contract nr. POSDRU/5/1.5/S/1

Doctoratul și organizarea Școlilor Doctorale

O diagnoză de stare și prospectări

pentru un viitor posibil

Model instituțional cadru de organizare a școlilor doctorale

Lazăr Vlăsceanu

Universitatea din București

Cosima Rughiniș

Universitatea din București

Daniel David

Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

Proiect finanțat de
UNIUNEA EUROPEANĂMINISTERUL MUNCII
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFONDUL SOCIAL EUROPEAN
POS DRU
2007-2013INSTRUMENTE STRUCTURALE
2007-2013MINISTERUL EDUCAȚIEI,
CERCETĂRII ȘI INOVĂRII
OPOSDRUUNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR ȘI A CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE UNIVERSITARE

Contextul elaborării diagnozei și modelului cadru

De peste un secol sistemul național de doctorat a reprezentat obiectul a numeroase reforme și revizuirii care au avut ca țel îmbunătățirea funcționării acestuia. Niciuna din aceste acțiuni de reformare nu a avut la bază o amplă analiză prealabilă a activităților Școlilor Doctorale. Demersul pe care l-am întreprins vine să suplinească această lacună informațională. De asemenea, el se realizează în contextul unui ansamblu de evenimente internaționale care i-au determinat apariția, făcându-l indispensabil modernizării sistemului de învățământ românesc: implementarea Procesului Bologna și îndeplinirea la nivel de țară a obiectivelor Agendei Lisabona. Complementar, pe plan național, au fost demarate mai multe acțiuni de evaluare a stării educației succedate de propunerile legislative aferente.

În cadrul acestui proiect, sistemul de doctorat constituie obiectul unei analize diagnostice pe baza căreia ar urma să elaborăm un nou concept și să promovăm un set de politici sistemice și instituționale privind organizarea și funcționarea doctoratului. Acestea vor fi ulterior supuse unei testări instituționale cu scopul de a identifica opțiuni și deschideri optime pentru realizarea unui doctorat competitiv european și global și bine adaptat cerințelor pieței naționale a calificărilor superioare.

Metodologia elaborării diagnozei și modelului cadru

Intenția noastră în cele ce urmează este de a propune acea diagnoză a stării doctoratului care se bazează pe o analiză *contextuală* și având în vedere date și informații cât mai variate și intersectate după modelul *triangulării*. Această diagnoză are la bază:

- Analize sectoriale ale doctoratului din universități, institute de cercetare ale Academiei Române și institute naționale de cercetare;
- Analize focalizate pe domenii disciplinare (e. g. științe ingineresti, medicale etc.);
- Analize ale opiniilor și percepțiilor actorilor reprezentativi din sistem;
- Analize comparative ale sistemelor de doctorat din țări europene.

Catalizatori

La începuturile sale istorice, doctoratul a reprezentat modalitatea cea mai potrivită de reproducere a personalului academic, fiind considerat procesul optim de selecție a viitorilor membri ai elitei universitare. Însă, odată cu intrarea în epoca postmodernă și cu extinderea societății bazate pe cunoaștere nevoia de persoane înalt specializate în domeniile de interes pentru sectorul economic privat a înregistrat o creștere neașteptată, conducând la angajarea unui număr mare de doctoranzi în domeniul particular. De asemenea, datorită dispariției granițelor naționale și răspândirii mijloacelor de comunicare ce facilitează răspândirea informației, s-a accentuat globalizarea doctoratului, caracteristică deja existentă sub forma vocației „universalului” pe care doctoratul a demonstrat-o încă de la început. În concluzie, cei trei catalizatori ai schimbărilor înregistrate în cadrul sistemului național de doctorat sunt: asigurarea reproducerii instituționale academice, angajabilitatea doctorilor în contextul expansiunii pieței calificărilor și globalizarea doctoratului.

Contextul Recomandărilor

În cele ce urmează prezentăm **contextul recomandărilor** formulate pe baza analizei diagnostice a organizării studiilor doctorale din România. De asemenea trecem în revistă selectiv câteva din recomandările care au rezultat în urma constatărilor făcute. Întregul set de recomandări se regăsește în format tabelar la sfârșitul acestui model.

Valori de referință și re-organizarea studiilor doctorale

Acest set de recomandări vizează în primul rând structura organizatorică a sistemului național de doctorat. Aceasta, pentru a avea un caracter unitar, trebuie să pornească de la un ansamblu de valori comune tuturor actorilor implicați (instituții, studenți sau profesori), care apoi poate determina un set de comportamente și acțiuni similare.

În prezent se constată o diversitate accentuată a programelor doctorale care creează o confuzie neproductivă în rândul tuturor celor implicați în sistemul de doctorat. Existența sectoarelor paralele (universități și institute de cercetare), a normelor juridice diferite, a regulilor și principiilor de organizare variabile (durata doctoratului, structura sa, criteriile de acordare a titlului sau de

redactare și susținere a tezei) reprezintă doar câteva din realitățile constatate. La acestea se adaugă relația slab determinată dintre masterat și doctorat, statutul ambiguu al doctorandului sau neclaritățile asociate drepturilor și atribuțiilor conducătorilor de doctorat.

RECOMANDĂRI

- Statuarea unui set de valori de referință și adoptarea unor sensuri unitare asociate titlului sau gradului de doctor.
- Clarificări privind statutul doctoranzilor și coordonatorilor de doctorat.
- Revizuirea bazei normative a sistemului doctoral național în context european, astfel încât să devină unitar în termeni juridici și financiari, dar divers, comparabil și competitiv în termeni instituționali.

Finanțare

În ceea ce privește finanțarea se observă faptul că aceasta are un caracter disipat și inconstant. Fondurile alocate chiar și atunci când acoperă necesitățile nu sunt gestionate și direcționate eficient datorită lipsei de comunicare sau a piedicilor instituționale. Lipsa aproape cronică a finanțării din partea sectorului privat, alături de subvenționarea minimă a programelor post-doctorale reprezintă alte două constatări ale diagnozei.

RECOMANDĂRI

- Finanțarea studiilor doctorale, mai ales din fonduri publice, dar și private, care ar fi alocate la nivel instituțional pe cicluri de 3-4 ani și prin granturi individuale de studii.
- Încurajarea finanțării de către angajatorii privați a studiilor doctorale, prin stimulente fiscale.
- Lărgirea accesului la fonduri de finanțare a cercetării postdoctorale.

Asigurarea calității

Pe lângă aspectele legate de forma studiilor doctorale au fost vizate și elemente ce țin de conținutul acestora. Întru-cât doctoratul prespune performanță academică de vârf, se impune asigurarea unui mediu înalt calitativ de desfășurarea a activităților aferente. Astfel, se cer eliminate redundanțele dintre cursurile de masterat și cele de doctorat, se urmărește implementarea reală a sistemului de credite, integrarea producției științifice autohtone în fluxurile de cercetare internaționale și standardizarea procedurilor de evaluare a activității științifice a doctoranzilor (cercetări, articole, cărți, tezele de doctorat). Se impune elaborarea și implementarea unui sistem de referință comun pentru evaluarea calității studiilor doctorale și a instituțiilor care le organizează alături de înființarea unui for aferent aplicării standardelor de calitate.

RECOMANDĂRI

- Elaborarea, la nivel național, a unui Cod de Practici pentru Programele de Cercetare Doctorală.
- Constituirea unui Consiliu Național al Studiilor Doctorale, afiliat CNCISIS și ARACIS.
- Evaluarea periodică a performanțelor în cercetare și acreditarea tuturor instituțiilor organizatoare de Școli doctorale/Școli de cercetare, de către CNCISIS și ARACIS.

Deschidere

Caracterul inter și transdisciplinar al doctoratului este în prezent slab reprezentat de relații interinstituționale între IOSUD-uri, cu efecte imediate asupra diversității temelor abordate dintr-o perspectivă multidiscplinară. De asemenea se constată absența încercărilor de internaționalizare a studiilor doctorale fie prin atargerea de studenți străini, fie prin organizarea cursurilor în limbi de circulație internațională.

RECOMANDĂRI

- Organizarea studiilor doctorale de excelență în limbi de circulație internațională.
- Regândirea cooperărilor și mobilităților între Școlile doctorale din țară coroborată cu creșterea numărului de doctorate în cotutelă (națională și/sau internațională), în cercetări inter și/sau transdisciplinare.
- Regândirea curriculum-ului și cercetării doctorale pentru o ancorare pe piața muncii, în conexiune cu necesitățile socio-economice

Concluzii

Așa cum se prezintă acum, în cele ce urmează, *Diagnoza* și Modelul instituțional cadru de organizare a școlilor doctorale sunt încă provizorii. Ele vor fi supuse unei dezbateri publice largi, la care participă universitari și cercetători, doctoranzi și masteranzi, reprezentanți ai autorităților publice și ai sectorului privat. Numai în final, după epuizarea acestei dezbateri publice, sperăm să se ajungă la acea formă care să faciliteze atât construcția unui nou concept al sistemului românesc de doctorat, cât și proiectarea politicilor instituționale care vor fi testate în perioada ianuarie 2010 – septembrie 2011.

În continuare modelul este detaliat prin includerea unui Tabel sintetic de recomandări și a unei Analize SWOT.

Tabel sintetic cu recomandări

	Recomandări privind sistemul național de doctorat	Recomandări privind instituțiile: Universități, Institute de cercetare	Recomandări privind doctoranzii	Recomandări privind coordonatorii de doctorat
Valori de referință și reorganizarea studiilor doctorale	<p>Statuarea unui set de valori de referință și adoptarea unor sensuri unitare asociate titlului sau gradului de doctor.</p> <p>Introducerea acronimului PhD pentru titlul de doctor.</p> <p>Reorganizarea filierelor instituționale de organizare a programelor doctorale, inclusiv în forma parteneriatelor.</p> <p>Extinderea formării de tip <i>doctorat profesional</i>, bazat pe cercetare aplicativă, și către alte domenii, într-un format instituțional bazat pe: consorții incluzând IOSD-uri, agenți economici, institute de cercetare publice și private.</p> <p>Construcția calificării academice de doctor pentru fiecare domeniu de studiu, conform <i>Cadrului Național al Calificărilor</i>, și definirea corespunzătoare a curriculumului bazat pe învățarea prin cercetare. Prin curriculum s-ar avea în vedere formarea competențelor de: (a) <i>metodologia cercetării</i>; (b) <i>documentarea și analiza conținuturilor științifice</i>; (c) <i>comunicare și manageriale</i></p>	<p>Organizarea sau reorganizarea de Școli doctorale, dar mai ales organizarea în universități de Școli de cercetare („Graduate schools”) în care să fie incluși atât studenți de la masterate de cercetare cât și doctoranzi și postdoctoranzi.</p> <p>Constituirea de consorții între universități și institute de cercetare din cadrul Academiei și din institutele naționale de cercetare pentru organizarea și funcționarea optimă a doctoratului pe baza unor valori convergente și a unor practici diverse.</p> <p>Accentuarea distincției instituționale a Școlii doctorale/Școlii de cercetare („Graduate schools”) în termeni administrativi și manageriali în cadrul universităților și al parteneriatelor interinstituționale extinse. În instituțiile organizatoare de studii doctorale ar fi identificate, pentru școlile doctorale/școlile de cercetare, filiere instituționale distincte, de la nivelul facultăților sau departamentelor până la nivelul central. Acestea s-ar putea concentra pe politici instituționale referitoare la:</p>	<p>Doctorandul ar fi un cercetător stagiar sau preparator/asistent universitar cu un statut clar și distinct, urmând ca drepturile sale sociale (vechimea în muncă, accesul la asistența medicală etc.) să fie recunoscute în consecință. Poziția de doctorand s-ar situa de-a lungul unui continuum: (a) doctorand (cercetător stagiar care învață cercetând); (b) postdoctorand implicat în proiecte de cercetare postdoctorale (care face cercetare mentorată); (c) cercetător independent.</p> <p>Selecția pe poziții universitare sau de cercetare s-ar face numai dintre cei care au trecut deja prin faza de doctorat</p> <p>Integrarea doctoranzilor, mai ales a celor cu frecvență la zi, în proiecte colective de</p>	<p>Creșterea exigențelor privind acordarea și menținerea dreptului de a coordona doctoranzi, inclusiv existența unor granturi de cercetare obținute de coordonatorul de doctorat în condiții de competitivitate.</p> <p>Formarea coordonatorilor de doctorat, prin activități specifice, dar mai ales prin schimburi de experiențe și practici, pentru a-și dezvolta abilitățile și competențele de îndrumare a doctoranzilor.</p> <p>Limitarea strictă a numărului de doctoranzi ce pot fi îndrumați de un coordonator de doctorat în sistemul Bologna, de exemplu la maximum 15.</p> <p>Păstrarea dreptului de a coordona</p>

	<p>(transversale).</p> <p>Durata perioadei de studii doctorale sa fie mai flexibilă și diferențiată pentru forma la zi și la fără frecvență. Pentru forma doctoratului cu frecvență la zi, s-ar putea avea în vedere asocierea doctoratului cu masterate de cercetare (2 ani pentru masterat de cercetare plus 3 ani pentru cercetarea doctorală). Pentru studiile doctorale la fără frecvență, perioada pregătitoare ar fi diferențiată pentru cei care își pregătesc doctoratul în domeniul licenței sau masteratului și pentru cei care își schimbă domeniul de studiu. Durata perioadei pregătitoare nu ar fi mai mare de 2 ani consecutivi și s-ar concentra pe instruirea în teoria și metodologia cercetării avansate și în asimilarea de abilități transversale (e.g.: comunicare și management).</p> <p>Clarificări privind statutul doctoranzilor și coordonatorilor de doctorat.</p> <p>Specificarea clară a responsabilităților participanților în programele doctorale prin contracte de studii doctorale.</p> <p>Revizuirea bazei normative a sistemului</p>	<p>criterii de funcționare și instituire de Școli doctorale; admiterea la doctorat; organizarea învățării și cercetării doctorale, evaluarea progresivității în învățare/cercetare și a rezultatelor obținute; gestionarea financiară și a facilităților de cercetare etc.</p> <p>Încurajarea reprezentării doctoranzilor în Consilii și Senate universitare.</p> <p>Revizuirea bazei normative a organizării instituționale a doctoratului în relație cu cea națională și europeană</p>	<p>cercetare care ar permite monitorizarea continuă a progresului acestora și ar oferi sprijin și feed-back continuu din partea echipei proiectului. S-ar putea chiar admite ca înmatricularea de doctoranzi la zi să nu fie posibilă decât atunci când în Școala doctorală/Școala de cercetare funcționează programe de cercetare cu finanțare asigurată din fonduri instituționale sau din fonduri obținute sub formă de granturi competitive de cercetare.</p>	<p>doctoranzi în condițiile transferului la o altă IOSUD, reglementând opțiunile doctoranzilor într-o astfel de situație de transfer.</p>
--	--	--	--	--

	<p>doctoral național în context european, astfel încât să devină unitar în termeni juridici și financiari, dar divers, comparabil și competitiv în termeni instituționali.</p>			
--	---	--	--	--

Analiză SWOT

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
Organizarea școlilor doctorale	Școlile doctorale sunt organizate în Universități și în Institutele Academiei Române	Lipsa unor parteneriate comprehensive ale Universităților cu institute de cercetare – inclusiv cele ale Academiei Române Lipsa parteneriatelor cu alte organizații din sectorul privat sau public	Reorganizarea universităților în școli pre-graduale (<i>Undergraduate schools</i>) și școli graduale (<i>Graduate schools</i>) – în paralel cu stimularea dezvoltării unor parteneriate eficiente și echitabile între Școlile graduale, institute de cercetare și alți angajatori din sectorul privat sau public
Durata studiilor		Slaba integrare cu programele de master Dificultăți în finalizarea tezelor în trei ani, în special pentru: - doctoranzii la fără frecvență - doctoranzii din anumite domenii disciplinare, cu exigențe experimentale specifice Practici frecvente de depășire a termenelor prevăzute în planul de realizare a cercetării și redactare a tezei, ducând la dificultăți în îndumare, o calitate mai scăzută a tezelor și un risc ridicat de abandon	Reorganizarea universităților în școli pre-graduale (<i>Undergraduate schools</i>) și școli graduale (<i>Graduate schools</i>) - în timp ce “undergraduate schools” ar putea păstra caracterul disciplinar, necesar pregătirii academice inițiale, “graduate schools” ar putea aborda mai flexibil și eficient cercetări trans și interdisciplinare avansate, în colaborare cu alte universități și/sau institute de cercetare. Constituirea de școli graduale de cercetare , care să integreze programe de master de cercetare și programe de studii doctorale

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
Administrarea școlilor doctorale		Școlile doctorale din Universități sunt structuri transversale, fără state de funcții proprii; rolurile Directorului și al Consiliului Școlii Doctorale nu sunt clar specificate	Consolidarea instituțională a Școlilor doctorale și graduale , prin constituirea unor filiere administrative specifice în interiorul IOSUD-urilor, de la nivel de facultate sau departament până la nivel central
Admiterea la doctorat	<p>Compatibilizarea cu programele doctorale europene, prin procesul Bologna</p> <p>Introducerea vizei Blue Card pentru persoanele calificate din afara Uniunii Europene</p> <p>Introducerea sistemului Europass de compatibilizare a cv-urilor la nivel european</p> <p>Admiterea la doctorat în anumite domenii și Școli doctorale este deschisă și candidaților din alte specializări, facilitând astfel cercetările interdisciplinare</p>	<p>Proporție scăzută a doctoranzilor străini</p> <p>Proporție ridicată a absolvenților români care optează pentru studii doctorale în alte țări</p> <p>Lipsa unor strategii de recrutare la nivelul IOSUD-urilor</p> <p>Heterogeneitatea ridicată a doctoranzilor din anumite domenii îngreunează conceperea unor cursuri relevante pentru toți participanții. În lipsa unei îndrumări axate pe studiul interdisciplinar, doctoranzii din alte domenii riscă să aibă o performanță redusă</p>	<p>Elaborarea unei strategii naționale de atragere spre programe doctorale a talentelor naționale și extinderea recrutării de doctoranzi din țări în curs de dezvoltare sau din țări dezvoltate acolo unde România este competitivă internațional.</p> <p>Organizare studiilor doctorale de excelență în limbi de circulație internațională.</p> <p>Consolidarea unor filiere specifice de îndrumare pentru doctoranzii din alte domenii, bazate pe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cursuri introductive în domeniul respectiv - axarea pe cercetare interdisciplinară, valorizând formația de bază a doctorandului
Doctorat la zi versus fără frecvență	Accesul unor categorii largi de absolvenți la studiile doctorale	Cerințe și diplome formal identice pentru doctoranzii cu frecvență și cei fără frecvență,	Păstrarea a doua titluri, echivalente academic, de doctorat și dezvoltarea de

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
	Oportunități de învățare continuă	În condițiile unor exigențe mai scăzute pentru doctoranzii fără frecvență Durata egală a studiilor doctorale, în condițiile capacității mai scăzute de participare la realizarea tezei a doctoranzilor fără frecvență	filiere specifice de organizare a programelor de învățare și cercetare doctorală, respectiv doctor în știință (identificat prin acronimul PhD) și doctor profesional (DProf). Primul tip de doctorat se organizează la zi și preponderent pe teme de cercetare fundamentală/exploratorie, asigurând mai ales formarea de noi cercetători și universitari, pe când celălalt este organizat la zi și mai ales la ff, preponderent pe teme aplicative (dezvoltare-inovare) și de creație artistică sau de performanță sportivă. Asadar, dacă primul tip de doctorat are rolul de a forma resursa umană și a genera cercetări fundamentale/exploratorii cu rol paradigmatic în știință, din care unele pot avea aplicații și în dezvoltare-inovare, doctoratul profesional poate să devină principalul mijloc prin care știința contribuie direct la crearea unei economii și societăți românești avansate, bazate pe cunoaștere.
Finanțarea doctoratului		Finanțarea de bază pentru studiile doctorale nu este evidențiată într-un buget separat Finanțarea de bază a studiilor doctorale nu include o componentă dedicată activităților	Evidențierea distinctă a bugetelor Școlilor graduale Susținerea prin burse a doctoranzilor la zi, din finanțarea de bază precum și din fonduri acordate pe baze competitive

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
		de cercetare ale studenților	Susținerea activității de cercetare a doctoranzilor Încurajarea finanțării de către angajatorii privați a studiilor doctorale, prin stimulente fiscale
Relația doctorand – îndrumător			
Statutul doctorandului		Statutul este neclar definit, incluzând următoarele roluri: <ul style="list-style-type: none"> - student - asistent de cercetare sau cercetător - cadru didactic - membru al catedrei Reglementările contradictorii conduc la incertitudini privind: <ul style="list-style-type: none"> - recunoașterea vechimii în muncă și a vechimii în specialitate (cercetare) - posibilitatea doctoranzilor cu frecvență de a avea alt loc de muncă - continuarea traiectoriei profesionale după absolvirea studiilor Oscilațiile legislative – precum HG	Clarificarea statutului doctoranzilor, în relație cu activitățile și responsabilitățile reale ale acestora Consolidarea statutului de doctorand la zi ca formă intensivă de studii doctorale, prin adecvarea nivelului îndrumării , a oportunităților de cercetare și a nivelului finanțării

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
		<p>1717/30.12.2008 produc dificultăți considerabile doctoranzilor, pe perioada clarificării implicațiilor acestora</p> <p>Chiar și în cazul doctoranzilor la zi, studiile doctorale sunt deseori realizate în paralel cu un alt loc de muncă</p>	
Drepturi de autor		În cazul doctoranzilor care își desfășoară activitatea de cercetare într-un institut de cercetare, cerința Universităților de a dispune de drepturile de autor asupra tezelor susținute intră în contradicție cu drepturile institutelor de cercetare	Elaborarea la nivelul IOSUD de reguli clare cu privire la drepturile de proprietate intelectuală ale doctoranzilor , la partajarea acestora între instituție, conducător de doctorat și doctorand. În contractele de studii doctorale încheiate între rector/director (eventual, finanțator), conducător de doctorat și doctorand trebuie specificate cu claritate prevederi despre alocarea/partajarea drepturilor de proprietate intelectuală.
Programe post-doctorale	Inițierea unor programe post-doctorale pe bază competitivă	Lipsa unor programe post-doctorale cu acces larg al absolvenților	Instituirea unui fond de finanțare a cercetării postdoctorale , din fonduri publice și private, care se distribuie anual în mod competitiv. Un astfel de fond are ca menire principală facilitarea construcției autonome a carierei tinerilor cercetători. Constituirea unor programe post-doctorale care să ofere, pe bază competitivă, sprijin pentru absolvenții studiilor doctorale, pe o

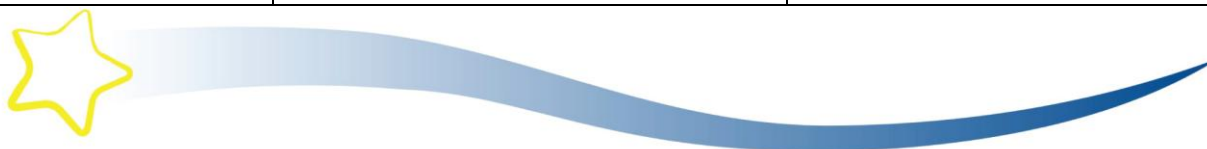
	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
Statutul conducătorului de doctorat		<p>Limitarea statutului de conducător de doctorat la gradul de profesor universitar sau cercetător științific gradul I</p> <p>O procedură de selecție care este mai degrabă redundantă cu procedura de câștigare a gradului academic de profesor universitar</p> <p>Condiționarea dreptului de a conduce doctoranzi de afilierea la o anumită IOSUD, și pierderea acestui drept în condițiile transferului la altă IOSUD</p> <p>Lipsa unei recompense financiare și a unei normări clare pentru activitățile din cadrul Școlilor doctorale</p> <p>Un nivel ridicat al raportului dintre doctoranzii îndrumați și conducătorii de doctorat</p>	<p>perioadă de cel mult patru ani consecutivi</p> <p>Deschiderea posibilității de îndrumare a doctoranzilor către cadrele universitare și cercetătorii cu grade inferioare care au dovedit performanțe ridicate în cercetare</p> <p>Acordarea dreptului de a conduce doctoranzi în virtutea performanțelor proprii, și păstrarea acestuia în condițiile transferului la altă IOSUD</p> <p>Limitarea strictă a numărului de doctoranzi ce pot fi îndrumați de un conducător de doctorat în sistemul Bologna</p>
Relația doctorand – îndrumător	Relația este bazată pe principiul fundamental al mentoratului și al încrederii reciproce	<p>Menținerea modelului individual de îndrumare în interiorul Școlilor doctorale</p> <p>Asimetrie ridicată a relației doctorand –</p>	Îndrumarea doctorandului de către un conducător de doctorat, asistat de alți membri ai Școlii doctorale

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
	<p>Tranziția de la îndrumarea strict individuală la îndrumarea individuală însoțită de co-îndrumători pentru perioada de studii; colaborarea conducătorilor de doctorat în cadrul Școlii doctorale</p> <p>Introducerea unor contracte de studii doctorale</p>	<p>îndrumător</p> <p>Specificarea contractuală insuficientă a responsabilităților conducătorilor de doctorat</p> <p>Probleme de validitate a contractelor, datorită excluderii conducătorului de doctorat ca semnatar</p>	<p>Constituirea unor Asociații ale doctoranzilor, la nivel de IOSUD, pentru a reprezenta interesele acestora în dialog cu Școala doctorală</p> <p>Specificarea clară a responsabilităților participanților prin contractele de studii doctorale</p>
Tematica tezelor de doctorat			
Interdisciplinaritate	Există proiecte interdisciplinare în care participă doctoranzi și conducători de doctorat	<p>Școlile doctorale sunt constituite pe domeniile disciplinare clasice</p> <p>Interdisciplinaritatea este promovată mai ales informal</p>	<p>Reorganizarea universităților în școli pre-graduale și școli graduale; în timp ce “undergraduate schools” ar putea păstra caracterul disciplinar, necesar pregătirii academice inițiale, “graduate schools” ar putea aborda mai flexibil și eficient cercetări trans și interdisciplinare avansate, în colaborare cu alte universități și/sau institute de cercetare.</p> <p>Organizarea unor școli doctorale și graduale interdisciplinare prin parteneriate între</p>

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
Doctorat științific vs. doctorat profesional	Introducerea doctoratului profesional în domeniile artistice și sportive Adecvarea doctoratului profesional pentru: <ul style="list-style-type: none"> - activități de cercetare aplicativă - doctoranzii care au deja o experiență profesională și care nu urmăresc o carieră de cercetare sau universitară - doctoranzii care doresc studii fără frecvență 	Controverse privind oportunitatea extinderii doctoratului profesional către alte domenii Lipsa unei colaborări sistematice între IOSUD-uri și agenții economici	Universități, institute de cercetare și alți angajatori Dezvoltarea doctoratului profesional și extinderea sa către alte domenii, într-un format instituțional bazat pe: <ul style="list-style-type: none"> - consorții incluzând IOSUD-uri, agenți economici, institute de cercetare publice și private - co-participarea la îndrumare a experților din domeniul profesional respectiv - forma fără frecvență
Relații între doctorat și economie			Regândirea curriculum-ului și cercetării doctorale pentru o ancorare pe piața muncii , în conexiune cu necesitățile socio-economice, astfel încât doctoratul să devină unul din motoarele unei economii și societăți românești avansate, bazate pe cunoaștere.
Cariera academică / universitară	Doctoratul este considerat un pas esențial pentru dezvoltarea unei cariere academice sau universitare	Angajarea în universități sau institute de cercetare pe perioadă nedeterminată uneori precede absolvirea studiilor doctorale	Angajarea în universități sau în institute de cercetare pe perioada nedeterminată se va face prin concurs public, transparent, numai dintre cei care au deja titlul sau gradul de doctor (PhD sau Dprof); studiile postdoctorale trebuie să fie o precondiție pentru angajarea candidatului la nivelul școlilor graduale în universități și/sau în școli de cercetare de

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
Alte cariere	Experiențe de cercetare în colaborare cu agenții economici în cadrul programelor de cercetare	Angajatorii nu sunt interesați de calificările aduse de studiile doctorale Lipsa unor parteneriate eficiente cu agenții economici Lipsa unei filiere adecvate de îndrumare și cercetare aplicativă pentru doctoranzii cu interese profesionale; exigențele specifice cercetării fundamentale pot fi împovărătoare în cazul cercetărilor aplicative, fiind în cele din urmă îndeplinite doar ca o formalitate, și reducând de asemenea nivelul de performanță al cercetării aplicative propriu-zise	excelenta. Dezvoltarea doctoratului profesional și extinderea sa către toate domeniile cu o componentă importantă de cercetare aplicativă
Cooperări internaționale		Proporția redusă a doctoratelor în co-tutelă	
Asigurarea calității studiilor doctorale		Lipsa unor proceduri sistematice de evaluare internă și externă a calității studiilor doctorale, incluzând, printre altele: - evaluări din partea doctoranzilor - monitorizarea unor indicatori ai performanței în cercetare a doctoranzilor și conducătorilor de doctorat din Școlile doctorale	Elaborarea unui Cod de Practici pentru Programele de Cercetare Doctorala. Un astfel de Cod ar include referințe la: constituirea și funcționarea școlilor doctorale/de cercetare, selecția și admiterea doctoranzilor, statutul doctoranzilor, statutul conducătorilor de doctorat, coordonarea elaborării tezelor, evaluarea doctoranzilor, mecanisme de

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
			<p>asigurare a calitatii, organizarea si finanțarea cercetărilor etc. Codul ar avea o dubla funcție: (i) de platforma de convergența pentru instituțiile organizatoare de programe doctorale in vederea realizării de comparații si schimburi de experiențe si practici; (ii) de document de referința pentru auditarea si evaluarea calitatii si performantelor școlilor doctorale/de cercetare. Aplicarea Codului ar fi monitorizata de un Consiliu al Programelor de Studii Doctorale, afiliat CNCIS si ARACIS. Consiliul ar fi constituit, prin proceduri adecvate, de către Asociația Școlilor Doctorale, constituita la nivel național si afiliata la EUA Council on Doctoral Education.</p> <p>Evaluarea performantelor in cercetare si acreditarea tuturor instituțiilor organizatoare de scoli si program doctorale, la intervale de trei ani, de către CNCIS si ARACIS, in perioada 2011-2013, pe baza următoarelor criterii generice:</p> <p>(iii) existenta unei baze adecvate de cercetare, a unor rezultate certificabile in cercetare prin publicații, inclusiv internaționale, si prin inovații, brevete</p>

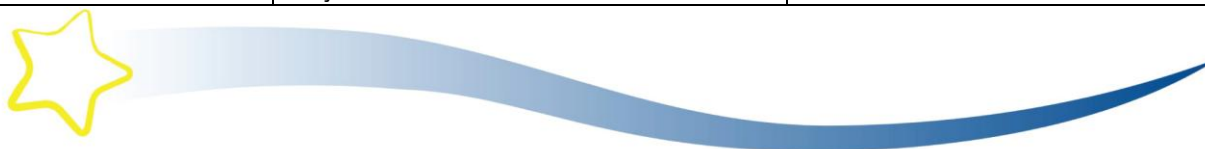
	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
			sau patente, precum și a unor programe instituționale de cercetare care dispun de finanțare din fonduri obținute pe baze competitive; (ii) existența unor mecanisme de asigurare a calitatii academice a învățării și cercetării doctorale; (iii) existența unui sistem adecvat de organizare, conducere și funcționare a școlilor doctorale/de cercetare; (iv) implicarea în rețele de cooperare interinstituțională la nivel național și internațional.
Curriculum	Diversitate în experiențele Școlilor doctorale actuale, incluzând cursuri precum: <ul style="list-style-type: none"> - competențe transversale - formare avansată în domeniu - prelegeri ale unor personalități din domeniu 	Slabă raportare la Cadrul Național al Calificărilor Lipsa unui sistem clar de distribuție a cursurilor din perioada de formare pe tipurile generale de competențe necesare absolvenților de studii doctorale, inclusiv competențele transversale Sistemul de credite funcționează mai degrabă ca o formalitate, fără să permită opțiuni în formarea doctoranzilor	Elaborarea unor reglementări și mijloace de control asupra modului în care se implementează constructul de „Școală Doctorală”, cu un accent deosebit pe elaborarea curriculum-ului, care (1) să permită inițierea activităților de cercetare din primii ani, (2) să favorizeze interacțiuni inter și transdisciplinare, (3) să includă doctorandul în echipe de cercetare, (4) să integreze relația diadică doctorand – conducător în conceptul grupului de cercetare, în care relația de mentorat beneficiază de inputul grupului de cercetare.

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
			<p>Focalizarea programelor de pregătire în școlile doctorale/școlile graduale (de cercetare) pe:</p> <p>(iii) învățarea prin cercetare, inclusiv asimilarea sistematică și practicarea efectivă a tehnicilor de cercetare;</p> <p>(ii) cunoașterea academică avansată în domeniul disciplinar/interdisciplinar al doctoratului;</p> <p>(iii) formarea de abilitați transversale (comunicare, manageriale, leadership, antreprenoriale).</p> <p>Asocierea doctoratului cu mastere de cercetare ar putea facilita concentrarea perioadei doctorale pe cercetarea efectivă într-o perioadă de timp mai generoasă (2 plus 3 ani).</p> <p>Utilizarea sistemului de credite pentru a permite doctoranzilor un anumit nivel de alegere a cursurilor din perioada de formare</p>
Transparența studiilor doctorale	Cerința publicării pe site a unor informații privind ...	Publicarea lacunară pe site-ul IOSUD a informațiilor relevante	Publicarea pe site-ul Școlilor doctorale a rezumatelor extinse, în română și engleză, a tezelor susținute, precum și a altor informații relevante precum:

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
			- lista conducătorilor de doctorat și cv-ul acestora - proiectele curente de cercetare - oportunități de cercetare și mobilități oferite doctoranzilor
Performanțele în cercetare ale doctoranzilor	Consens ridicat, la nivelul conducătorilor de doctorat și al doctoranzilor, cu privire la importanța publicațiilor și participării la conferințe în pregătirea doctoranzilor	Lipsa unor criterii privind calitatea activității științifice a doctorandului Lipsa unor proceduri clare și comprehensive de verificare a proprietății intelectuale a lucrărilor produse de doctoranzi, și a tuturor cercetătorilor, în general	Stabilirea unor criterii minime de rezultat în activitatea de cercetare pentru acordarea titlului de doctor, precum un număr de publicații în reviste incluse în baze de date internaționale, participarea la conferințe naționale și internaționale, brevete etc. Introducerea unor proceduri de verificare și prevenire a plagiatului și a altor fraude intelectuale
Evaluarea tezelor de doctorat	Evaluarea tezelor în etape multiple: <ul style="list-style-type: none"> - evaluarea continuă realizată de îndrumător - prezentarea tezei în Catedră sau în Școlala doctorată - evaluarea de către referenții din Comisia de susținere - susținerea publică a tezei Exigența unor referenți externi în comisia de susținere	Un nivel variabil de exigență în evaluarea tezelor la prezentarea lor în Catedră sau Școlile doctorale Un nivel ridicat de formalism în evaluarea tezelor de către comisia de susținere Dependența cvasi-totală de evaluarea realizată de conducătorul de doctorat Lipsa experților străini din comisia de	Condiționarea acordării titlului de doctor de publicarea unor articole în reviste cu sistem double-blind peer-review Evaluarea pe parcurs a tezelor atât de îndrumător, cât și de o echipă de co-îndrumători din cadrul Școlii graduale Prezența experților străini în comisiile de susținere a tezelor

	Puncte tari	Puncte slabe	Recomandări
	Inițiative instituționale de exigență sporită în evaluare, prin introducerea experților străini	susținere a tezei	
Colaborări inter-instituționale și mobilități	Introducerea mobilităților pentru doctoranzii cu burse FSE admiși în anul 2008/2009		Regândirea cooperărilor și mobilităților între Școlile Doctorale din țară coroborată cu creșterea numărului de doctorate în cotutelă (națională și/sau internațională), în cercetări inter și/sau transdisciplinare

